

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-23
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΜΑΪΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 1B

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 135 ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης.**
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

Κείμενο 1**Ποτέ Μην Πιέσεις Έναν Έφηβο Να Διαλέξει Επάγγελμα**

Πώς να σταθείς δίπλα του υποστηρικτικά στον επαγγελματικό του προσανατολισμό.

Λίγα χρόνια πριν, στις αρχές της εφηβείας της, η κόρη μου με έχει εκπλήξει ευχάριστα με τις πολύ καλές της επιδόσεις στα μαθήματα μουσικής. Έχει συνθέσει τις πρώτες της μελωδίες και περνά πολλές ώρες της ημέρας κολλημένη στο αρμόνιο. Κάποια στιγμή, μετά από μία ακόμα συναυλία στο ωδείο όπου με δυσκολία κρατώ τα δάκρυα συγκίνησης, τη ρωτάω: «Μήπως, αγάπη μου, θα ήθελες να γίνεις μουσικός, όταν μεγαλώσεις;». «Όχι», μου απαντά με μια απίστευτη σιγουριά. «Μα... γιατί;» της λέω γεμάτη απορία, «αφού σου αρέσει τόσο η μουσική...». Πριν, όμως, προλάβω να το συζητήσω μαζί της, εκείνη έχει ήδη κλείσει την πόρτα της και εγώ απλά ακούω τη φωνή της να λέει: «Μου αρέσει να παίζω μουσική μόνη μου στο δωμάτιό μου κι όχι μπροστά σε κόσμο». Φυσικά, εγώ μέχρι σήμερα που την ακούω να παίζει τις υπέροχες μελωδίες της, αναρωτιέμαι μήπως έκανε λάθος που δε δεσμεύτηκε στα μαθήματα μουσικής και στο πού θα μπορούσαν αυτά να την οδηγήσουν. Λίγο καιρό, αργότερα, έμαθα ότι σχεδίαζε άλλα σχέδια και έκανε άλλα όνειρα για τη ζωή της. [...]

Όπως εξηγεί η ψυχολόγος και συγγραφέας Αλεξάνδρα Καππάτου, για την επαγγελματική επιλογή των παιδιών έχουν διατυπωθεί διάφορες επιστημονικές απόψεις. Σήμερα όλα συγκλίνουν στην άποψη ότι η επιλογή επηρεάζεται σημαντικά από τα βιώματα που είχε το παιδί, ενώ **καθοριστικό** ρόλο έχει και η σχέση του με την οικογένεια και οι επιρροές που δέχεται από τις συντροφίες του από τη μέση εφηβεία και μετά. Επίσης, οι έφηβοι εντυπωσιάζονται από διάφορα επαγγέλματα που προβάλλονται κατά καιρούς μέσα από τα ΜΜΕ, όπως π.χ. ηθοποιοί, τραγουδιστές, αθλητές, τελευταία και μάγισρες, σπανιότερα από επιστήμονες.

Φλώρα Κασσαβέτη (Διασκευή)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <https://stories.thriveglobal.gr/pote-min-pieseis-enan-efivo-na-dialexei-epaggelma/>

Ημερομηνία ανάρτησης: 14/05/2019

Ημερομηνία ανάληψης αρχείου: 15/05/2023

Κείμενο 2

Έτσι πρέπει να γίνεται η επιλογή επαγγέλματος

[...] Πολλοί συμφωνούν με το κινέζικο γνωμικό που λέει ότι, αν διαλέξεις ένα επάγγελμα που αγαπάς, δεν θα αισθανθείς ποτέ την υποχρέωση να εργαστείς ούτε μια μέρα στη ζωή σου. Είναι, όμως, το μοναδικό κριτήριο με το οποίο θα πρέπει οι μαθητές να επιλέξουν το επάγγελμα το οποίο τους ταιριάζει;

Κατά την άποψή μου, το κάθε παιδί θα πρέπει να επιλέγει τον κλάδο σπουδών που θέλει να ακολουθήσει λαμβάνοντας υπόψη τον συνδυασμό δύο παραγόντων: αφενός τις ικανότητες, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά του/της, αφετέρου τις μελλοντικές προοπτικές εργοδότησης που έχει αυτός ο κλάδος σπουδών. Η απόφαση αυτή δεν πρέπει να λαμβάνεται στη βάση του ενός ή του άλλου παράγοντα μόνο, καθότι, αν η απόφαση είναι σύμφωνα με το τι αρέσει αλλά την ίδια ώρα δεν έχει προοπτικές εργοδότησης, τότε σύντομα θα αποδειχθεί ότι παραμένει χωρίς εργασία. Αντίθετα, αν η επιλογή σπουδών στηρίζεται σε φήμες για καλές προοπτικές του εν λόγω κλάδου, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι ικανότητες και τα ενδιαφέροντα του υποψηφίου, ενδεχομένως και πάλι η εύρεση εργασίας να αποδειχθεί εξαιρετικά δύσκολη καθώς η μετριότητα θα παραμεριστεί από τον ανταγωνισμό εργασίας. [...]

Αριστος Κωνσταντίνου, Career Counselor Carruca Consultants Ltd (Διασκευή)

Περιοδικό «Insider» Φεβρουαρίου 2022

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <https://www.philenews.com/oikonomia/kypros/article/1418727>

Ημερομηνία ανάρτησης: 09/03/2022

Ημερομηνία ανάληψης αρχείου: 15/05/2023

A.1. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

1. Τα Κείμενα 1 και 2 έχουν ως κοινό θέμα την επιλογή επαγγέλματος από τα παιδιά:

(α) Να αναφέρετε **δύο (2) παράγοντες** που επηρεάζουν την επιλογή επαγγέλματος από τα παιδιά, σύμφωνα με το **Κείμενο 1**.

(μονάδες 4)

(β) Με βάση το περιεχόμενο του **Κειμένου 2**, να γράψετε εάν η πιο κάτω δήλωση είναι **ορθή ή λανθασμένη**, **τεκμηριώνοντας** την απάντησή σας με **ένα (1) στοιχείο** από το **Κείμενο 2**:

«Τα παιδιά πρέπει να επιλέγουν κλάδο σπουδών λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις προοπτικές εργοδότησης.»

(μονάδες 3)

2. Ποιος **κειμενικός τύπος** αξιοποιείται από τη συγγραφέα στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 1** («*Λίγα χρόνια ... ζωή της.*»); **Να τεκμηριώσετε** την απάντησή σας με **ένα (1) στοιχείο** από το κείμενο.

(μονάδες 3)

3. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε **τα δομικά μέρη** της δεύτερης (2^{ης}) παραγράφου του **Κειμένου 1** («*Όπως ... επιστήμονες.*»).

(μονάδες 3)

4. Να δηλώσετε εάν τα πιο κάτω υπογραμμισμένα ρήματα είναι **μεταβατικά ή αμετάβατα**. Στην περίπτωση μεταβατικού/-κών ρήματος/-των, να εντοπίσετε και να γράψετε το **αντικείμενο**.

(α) Πώς να σταθείς δίπλα του υποστηρικτικά στον επαγγελματικό του προσανατολισμό. (Κείμενο 1)

(β) ...το κάθε παιδί θα πρέπει να επιλέγει τον κλάδο σπουδών (Κείμενο 2)

(μονάδες 3)

5. Να εντοπίσετε και να γράψετε **το αντικείμενο** του πιο κάτω υπογραμμισμένου ρήματος, δηλώνοντας **το είδος** του.

«*Λίγο καιρό, αργότερα, έμαθα ότι σχεδιάζε άλλα σχέδια και έκανε άλλα όνειρα για τη ζωή της.*» (Κείμενο 1)

(μονάδες 2)

6. Να σχηματίσετε **μονολεκτικά τον Συγκριτικό και τον Υπερθετικό βαθμό (Σχετικό ή Απόλυτο)** των πιο κάτω υπογραμμισμένων επιθέτων του **Κειμένου 1**, διατηρώντας το γένος, τον αριθμό και την πτώση. **Προσοχή! Να δηλώσετε ξεκάθαρα ποιοι τύποι είναι στον Συγκριτικό και ποιοι στον Υπερθετικό.**

(α) Λίγα χρόνια πριν...

(β) ...περνά πολλές ώρες της ημέρας

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός (Σχετικός ή Απόλυτος)
(α) λίγα		
(β) πολλές		

(μονάδες 4)

7. Στο πιο κάτω απόσπασμα του **Κειμένου 1** να εντοπίσετε και να γράψετε **δύο (2) αντωνυμίες**, δηλώνοντας **το είδος** της καθεμιάς.

«*Φυσικά, εγώ μέχρι σήμερα που την ακούω να παίζει τις υπέροχες μελωδίες της, αναρωτιέμαι μήπως έκανε λάθος που δε δεσμεύτηκε στα μαθήματα μουσικής.*»

(μονάδες 4)

8. (α) Να εντοπίσετε και να γράψετε το β' συνθετικό των λέξεων «συγγραφέας» (Κείμενο 1) και «ανταγωνισμός» (Κείμενο 2).

(μονάδες 2)

(β) Να σχηματίσετε μία (1) σύνθετη λέξη, χρησιμοποιώντας ως β' συνθετικό τη λέξη «φωνή» του Κειμένου 1.

(μονάδα 1)

9. Να γράψετε ένα (1) συνώνυμο για την πιο κάτω υπογραμμισμένη λέξη του Κειμένου 1, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο και το νόημα της φράσης.

- ...καθοριστικό ρόλο έχει και η σχέση του με την οικογένεια

(μονάδα 1)

II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

Ως μαθητής/-τρια της Β' Γυμνασίου έχεις αρχίσει ήδη να προβληματίζεσαι αναφορικά με το επάγγελμα που θα ασκήσεις στο μέλλον.

Σε επιστολή σου προς κάποιον/-α φίλο/-η σου, αφού αναφέρεις το επάγγελμα που σε ενδιαφέρει αυτή τη στιγμή, να αφηγηθείς κάποιο περιστατικό ή κάποια εμπειρία που σε επηρέασε στο να επιλέξεις αυτό το επάγγελμα και να παρουσιάσεις δύο (2) κριτήρια στα οποία βασίστηκε η επιλογή σου.

(Έκταση: 200-230 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρεις το ονοματεπώνυμό σου ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σου.

ΜΕΡΟΣ Β': ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

I. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Νίκος Καββαδίας, «Mal du depart»

Θα μείνω πάντα ιδανικός κι ανάξιος εραστής των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων πόντων, και θα πεθάνω μια βραδιά, σαν όλες τις βραδιές, χωρίς να σχίσω τη θολή γραμμή των οριζόντων.

Για το Μαδράς¹, τη Σιγγαπούρ², τ' Αλγέρι³ και το Σφαξ⁴ θ' αναχωρούν σαν πάντοτε περήφανα τα πλοία, κι εγώ, σκυφτός σ' ένα γραφείο με χάρτες ναυτικούς, θα κάνω αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία.

Θα πάψω πια για μακρινά ταξίδια να μιλώ·
οι φίλοι θα νομίζουνε πως τά 'χω πια ξεχάσει,
κι η μάνα μου, χαρούμενη, θα λέει σ' όποιο ρωτά:
«Ήταν μια λόξα νεανική, μα τώρα έχει περάσει...»

Μα ο εαυτός μου μια βραδιάν εμπρός μου θα υψωθεί
και λόγο, ως ένας δικαστής στυγνός⁵, θα μου ζητήσει,
κι αυτό το ανάξιο χέρι μου που τρέμει θα σπλιστεί,
θα σημαδέψει, κι άφοβα το φταίστη θα χτυπήσει.

Κι εγώ, που τόσο επόθησα μια μέρα να ταφώ
σε κάποια θάλασσα βαθιά στις μακρινές Ινδίες,
θά 'χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ
και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις κηδείες.

Νίκος Καββαδίας, Μαραμπού, Κέδρος, Αθήνα 1983

Λεξιλόγιο: ¹Μαδράς: λιμάνι της ΝΑ Ινδίας / ²Σιγγαπούρ: εμπορικός κόμβος στη χερσόνησο της Μαλαισίας / ³Αλγέρι: λιμάνι και πρωτεύουσα της Αλγερίας / ⁴Σφαξ: λιμάνι της Τυνησίας / ⁵στυγνός: σκληρός και αντιπαθητικός

Ερώτηση Β1

Να γράψετε δύο (2) συναισθήματα που βιώνει το ποιητικό υποκείμενο στο πιο πάνω ποίημα και **να εξηγήσετε την αιτία** που προκαλεί το καθένα, **τεκμηριώνοντας** την απάντησή σας με λέξεις/φράσεις του ποιήματος.

(μονάδες 10)

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

II. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λευτέρης Γιαννίδης, «Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...»

Να 'μουνα στη χρυσή σου τώρα πλήρη
και να κινούσα αντάμα σου¹, βαπόρι²,
κάπου, για κάποιες χώρες, μακρινές,
που δεν έχω ποτέ μου εγώ γνωρίσει
κι έχει η ψυχή μονάχα νοσταλγήσει
κάποιες θολές του ονείρου μου στιγμές...

Ν' αφήσω πια για πάντα αυτή την πόλη
που την πικρή ζωή σπατάλησα όλη
σε χίμαιρες³ και μάταιες προσμονές,
που ξεχασμένος χρόνια μοναχός μου
τις πιο μικρές δεν γνώρισα του κόσμου,
μήτε γνωστές, μήτ' άγνωστες χαρές!

Σε πολιτείες να φτάνω μακρυσμένες,
μες σε φωτός πελάγη βυθισμένες,
σ' όνειρο σα να ζουν παντοτινό,
που να με τριγυρνάνε ανθρωπώποι ξένοι
και να θαρρώ πως είν' αγαπημένοι
γνώριμοι, ξεχασμένοι από καιρό.

Και να μου γαληνεύουν τις αισθήσεις
κάποιες ανατολές και κάποιες δύσεις
σ' απόμακρους, χαμένους ουρανούς,
καινούρια πάντα ονειράτα να πλάθω
και δίχα να ζητώ πού πάω να μάθω
πάντ' άγνωστους να νείρουμε⁴ γιαλούς...

...Μα τώρ' απ' την πολύβουη παραλία
με τ' άλλα αργοκινάς και φεύγεις πλοία
κάπου, γι' άγνωστες χώρες, μακρινές,
και στην ψυχή μου νιώθω τη θλιμμένη
μια νοσταλγία σαν κύμα να πληθαίνει
για κάποιες που δεν γνώρισα χαρές...

Λευτέρης Γιαννίδης, Βήματα στην άμμο, 1938

Ανάκτηση από: Ζαφειρίου, Λ., Μύαρης, Γ. & Μπαζούκης, Αλ. (επιμ.). (2012). *Κείμενα Κυπριακής Λογοτεχνίας*, τόμος Β'. Λευκωσία: Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, σ. 110.

Λεξιλόγιο: ¹να κινούσα αντάμα σου: να ξεκινούσα μαζί σου / ²βαπόρι: πλοίο / ³χίμαιρα: η ελπίδα ή ιδανικό που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί / ⁴νείρουμε: ονειρεύομαι, ονειροπολώ

Ερώτηση Β2

(α) Να γράψετε την κοινή επιθυμία των ποιητικών υποκειμένων στα πιο πάνω ποιήματα (*Mal du depart* και *Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...*). Να δηλώσετε κατά πόσον αυτή πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση, τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με **δύο (2) λέξεις/φράσεις** από κάθε ποίημα.

(μονάδες 12)

(β) Στα δύο συνεξεταζόμενα ποιήματα (*Mal du depart* και *Σ' ένα βαπόρι που φεύγει...*) χρησιμοποιείται ως κοινό εκφραστικό μέσο η αντίθεση. Να γράψετε μία (1) αντίθεση που εντοπίζετε στο καθένα από τα δύο ποιήματα και να εξηγήσετε τη λειτουργία της σε κάθε περίπτωση.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ